

Projektnamn: Internationalisering och tillväxt bland företag med produkter och tjänster som bidrar till koldioxidsnål ekonomi

Programområde: Norra Mellansverige

Ärende ID: 20201071

Slutrapport

Förstudien har genomfört flertalet arbetsmöten med styrgruppen samt övriga utförare i projektet (PER EIRITZ AB, SC Burman AB, LW Learningswell West AB och Perfekta AB). Dessa möten har varit grunden i att driva förstudien framåt och analysera den information vi funnit när vi undersökt och träffat företag, organisationer och kommunrepresentanter i de tre regionerna. Då företagen i förstudien också är uttalat intresserade av att vara delaktiga i internationalisering av sina verksamheter är de en värdefull kunskapsresurs för förstudien.

Utöver detta har fokus varit att skapa kontakt med så många företag i Värmland, Dalarna och Gävleborg som möjligt för att se om intresset för internationalisering finns bland SMF, vilka möjligheter och hinder de ser samt för att förankra projekttidén.

Vi har även arbetat strukturerat med att kontakta organisationer och kommuner.

Vidare har projektet samtalat med samtliga värmländska klusterföretag och de ser positivt på ett fortsättningsprojekt och vill vara delaktiga.

Förstudien har deltagit på konferensen "Värmland i framtiden" som arrangerades av Region Värmland, "Grundstenen" en konferens om hållbart byggande i Karlstad, en konferens om smart specialisering i Karlstad, nationell Solelsmässa i Uppsala, Intersolarmässan i München som är av de mest betydelsefulla mässorna för sol/solenergi i världen samt Glava Energy Centers egen årliga konferens ang solenergi i Glava. Deltagare från hela Sverige, Norge och andra länder deltog. Vi har deltagit på en LED/belysningskonferens i Karlstad med deltagare från bl a Kina och svenska Energimyndigheten. Förstudien fanns även representerade på ASSETs rikskonferens i Umeå. Ytterligare har vi haft möte med Fiber Optic Valley i Hudiksvall och deltagit på en solcellsmässa i Karlstad.

Förstudien har även varit i kontakt med olika avdelningar på Karlstads universitet. Projektet kommer att samverka med Centrum för Tjänsteforskning vid Karlstads Universitet, för kunskapsstöd och processer för tjänsteinnovation i företagen. Samverkan kommer även att ske med institutionen för matematik och datavetenskap som bedriver ett Erasmusprojekt i bland annat Sydafrika. DAMOC, Development of a HARmonized MODular Curriculum for the Smart Grid syftar till att ta fram utbildningsmaterial som berör olika områden och komponenter som behövs för att skapa smarta elnät. Samarbete kommer även att ske med forskningscentret för energi och hållbar utveckling Inside Out EU på Karlstads universitet där det idag bedrivs ett projekt för att bidra till koldioxidsnål ekonomi.

Utöver detta har vi även medverkat som en del i programmet på Handelskammaren Värmlands "Handelskammaren på rull" i Säffle. Här fick vi möjlighet att berätta om

projektet för ett 60-tal företag, politiker och organisationer.

För att utbyta erfarenheter och finna samverkansmöjligheter med övriga projekt inom vårt område har förstudien vid två tillfällen deltagit vid Klimatsynks projektledarkonferenser. Dessa träffar har varit uppskattade och kontakter har stärkts med Energimyndigheten, Demo Miljö, Arena för Grön Tillväxt i Hallandsregionen, DRIV i Blekinge, Fastighetsnätverket för energi- och miljöfrågor i Örebro län, Göteborg Business Region och NetPort Science Park.

Utanför Sverige har kontakter tagits främst i Sydafrika men även i Norge, Botswana, Etiopien, Kina och Kamerun. Vid ett besök i Sydafrika kartlades och analyserades marknaden och dess behov samt möjligheterna för svenska/regionala företag att internationaliseras på en afrikansk marknad. Fokus var framför allt på energimarknaden och frågor ställdes kring organisationernas/företagens roll för att förstå hur förutsättningarna för företagsetableringar ser ut.

Förstudien följde upp besöket i Sydafrika med att bjuda in till en workshop i Karlstad med GreenCape. I klustret GreenCape finns 700 medlemmar och de är den "green economic hub" i Sydafrika med uppdrag att finna möjliga samarbeten och affärer för sin region. Aktiviteten bidrog på ett mycket förtjänstfullt sätt till förstudiens mål att undersöka hinder och möjligheter på lämpliga internationella målmarknader för värmländska SMF med koldioxidsnåla systemlösningar. Aktiviteten bidrog även till att verifiera att det finns ett intresse hos företagen för ett genomförandeprojekt, samla målgruppen och diskutera utformningen av ett kommande genomförandeprojekt.

Efter workshopen har förstudien arbetat med uppföljning av de medverkande företagen på workshopen, samt haft ett stort antal möten med andra företag och kluster som är intressanta för ett kommande projekt.

Förstudien har arbetat med informationsspridning via hemsida, sociala medier, pressartiklar, personliga möten, konferenser och workshops. Vidare har vi skyltar på flera ställen i samband med våra lokaler och konferenser.

Målet med genomförandeprojektet är att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi genom att stärka branschen "grön ekonomi", vilket förstudien syftar till. Förstudiens arbete ska resultera i en ytterligare EU-ansökan. Vi har under förstudien tagit fram ett beslutsunderlag som resulterat i en större ansökan till region Värmland och Tillväxtverket. Ansökan lämnas in 9 juni till Region Värmland och senast 31 augusti till Tillväxtverket. Projektets mål kommer att vara att öka företagens förmåga att få fram fler kommersiella, koldioxidsnåla systemlösningar för en internationell marknad.

Målet med förstudien var även att undersöka hinder och möjligheter att etablera regionsöverskridande affärsmodeller för internationalisering för en ökad tillväxt. Förstudien behövde då få svar på ett antal frågeställningar. Svaren har fått via styrgruppen, workshops och möten och har redovisats i lägesrapporterna. Den information vi har fått pekar på att samverkan mellan SMF är en av framgångsfaktorerna för internationalisering då oftast företagen inte har tiden, finansieringen eller kunskapen för att internationalisera på egen hand. Samarbete med ett större företag kan även vara en väg framåt. De behöver även kontakter på nya marknader. Även LIFE:s erfarenheter och kunskap har tillvaratagits här.

Vi har även arbetat vidare med tankar om vilka länder och marknader som företag bör satsa mest på och vidgat marknaderna till fler länder.

Resultatet av förstudien visar att arbetssättet vi haft är framgångsrikt och samarbetet mellan företagen i Värmland/Sverige behöver förbättras då det saknas strukturerade och organiserade samverkansformer för hållbar utveckling. SMF saknar även strukturerade samarbeten med stora företag och använder till stor del gamla affärsmodeller. De tillämpar inte aktivt miljödriven affärsutveckling, med stöd av hållbarhetskompetens, tjänstefiering och IKT.

Förstudien har sett på nya affärsmodeller som ska leda till internationella affärskontakter och affärer. Tvärgående nätverk mellan kluster kommer att vara en av framgångsfaktorerna för att öka tillväxten, speciellt då det inte finns så mycket upparbetade nätverk inom miljöteknik sedan tidigare. Vi ser även att tvärgående samarbeten över branschgränser är en affärsmodell som kan fungera för samarbeten framåt.

SMF saknar tid/resurser/processer för att själva hålla i ett långsiktigt utvecklingsarbete med internationella kontakter, här behöver de stöd som vi ser att ett affärsinriktat fortsättningsprojekt kan bidra med.

SMF saknar även internationella marknadskontakter och har begränsad egen kapacitet att agera i utvecklingsländer, som är gynnsamma utvecklingsarenor med stor efterfrågan. Vi har funnit bra kontakter in på nya, internationella marknader i form av ex GreenCape samt LIFE:s omfattande nätverk och hubbar. Ett fortsättningsprojekt skulle arbeta för att öka företagets förmåga att få fram fler kommersiella, koldioxidsnåla systemlösningar för en internationell marknad.

Förstudien har identifierat flertalet företag att arbeta vidare med i ett projekt och funnit samarbetspartners som vill bidra till detta. LIFE Foundation vill även fortsatt ta ansvaret som projektägare och har likviditeten för att driva ett större projekt.

Förstudien har kommit fram till att göra en vid och inkluderande tillämpning av begreppet förnybar energi, så att företag med lösningar inom cirkulär ekonomi och energieffektiva lösningar inom flera sektorer (än energisektorn) kan delta i projektet. Projektets verksamhet riktas till alla företag som arbetar med lösningar som direkt, eller indirekt bidrar till mer koldioxidsnålt samhälle - med varor, system, processer och tjänster som ger tydliga miljöfördelar i förhållande till befintliga eller alternativa lösningar - sett ur ett livscykelperspektiv. I det följande använder vi därför ofta begreppet cleantech-företag.

Förstudien har stärkt samarbeten och nätverket av cleantech företag och via till exempel workshopen med GreenCape redan under förstudien bidragit till fler internationella kontakter till SMF. Dessutom har de även fått ett starkare nätverk i länet som utgörs av möjliga samarbetspartners.

Förstudien har kommit fram till att fortsättningsvis arbeta vidare med företagen i Värmland i ett första skede pga administrationsmängd men med samarbete med företag och organisationer i Dalarna och Gävleborg.

Förstudien har också sett att fler värmländska SMF vill etablera sig på den växande marknaden i utvecklingsländer. Det ses positivt på om detta kan göras på ett hållbart sätt som även gynnar den hållbara utvecklingen i utvecklingsländer.

En framgångsrik del i förstudien har varit att vi har lyckats etablera kontakt och samverkan med SMF, även kombinerat med intresse från större företag. Responsen på förstudien och fortsatta projektidéer har varit mycket positiv. Vi ser att intresset är främst kopplat till projektets ansats att via konkreta affärer och affärskontakter, bidra till att skapa/sätta samman nya affärsmodeller, lösningar och erbjudanden för en snabbt växande marknad för energiteknik och hållbara lösningar i tredje världen.

Förstudien har bekräftat att LIFEs internationella kontakter är av stort värde för företagen. För att använda ett av företagens egna ord så är det "en guldgruva" för värmländska SMF.